

Doina MODOLA

O sală strălucitoare

Aflată la cea de-a zecea ediție, Gala Premiilor UNITER 2002 a fost mai strălucitoare ca oricând, prin anvergură, valorile artistice aflate în competiție, atmosfera de emulație și sentimentul stenic al solidarității de breaslă, dincolo de toate patimile și rivalitățile. O sală fremătând de energie și bucuria regăsirii, de emoțiile așteptării și curiozitate animată a creditat – pentru a câta oară? – comunitatea de excepțională ținută a oamenilor de teatru.

Organizat de UNITER și Societatea Română de Televiziune, cu sprijinul ARCUB și al Primăriei București, evenimentul, coordonat de directorul programului, Ion Caramitru și pregătit vreme de un an de o mică echipă eficientă și devotată, condusă de directorul executiv al UNITER-ului, Aura Corbeanu (echipă formată din Elena Popescu, Doina Lupu, Maria Morar, Carmen Marinescu, Anabela Ionescu, Aurel Ruști, Florin Scarlat, Mirela Țugui, Nicolae Vlădescu, Daniel Milicescu), a avut anvergura unei adevărate sărbători a valorilor scenei românești.

Susținută financiar de o elită, constituind ea însăși un gir al distincției: *Mecena 2002 UNIREA SHOPPING CENTER*, care a dobândit astfel premiul omonim, acordat doamnei Carmen Palade, director general adjunct, Gala premiilor UNITER, intens mediatizată și publicitată, s-a bucurat de participarea entuziastă a unui public foarte numeros. Sala Teatrului Național s-a dovedit prea mică pentru spectatorii care stăteau în picioare sau așezați pe intervale pentru a urmări spectacolul elegant, cu nimic mai

Foto: Andrei Dumitru

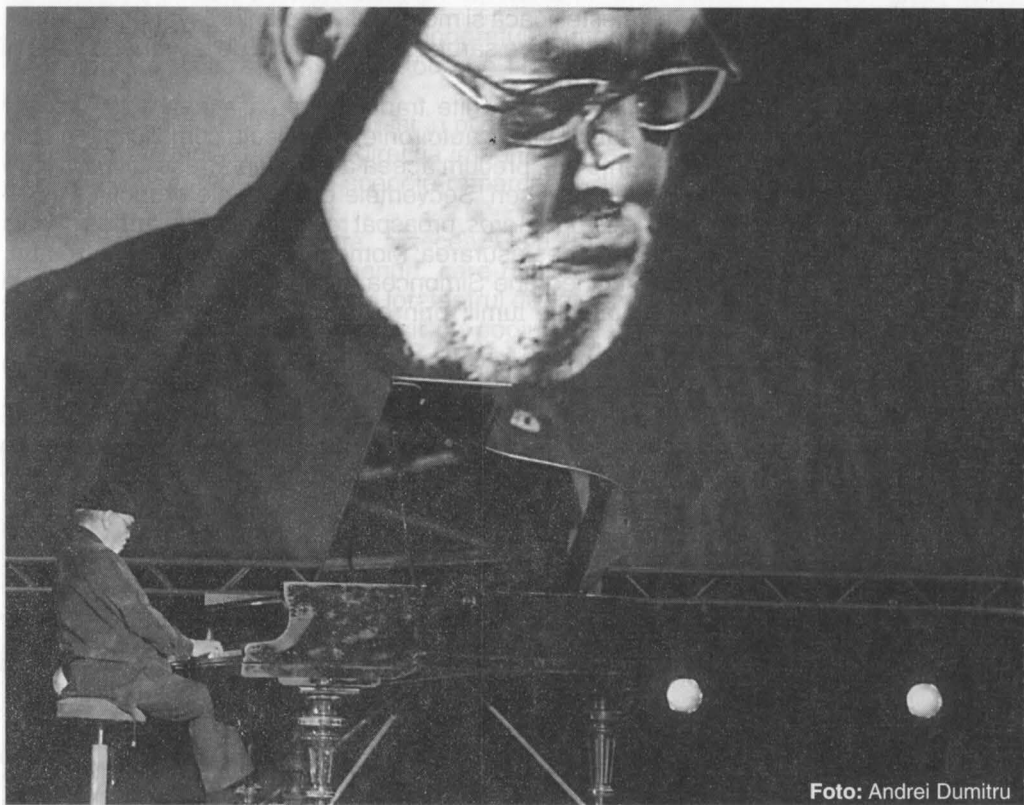

Foto: Andrei Dumitru

Totdeauna cu noi, Johnny RĂDUCANU

prejos decât manifestările omoloage de pe alte meridiane. Au fost în sală oameni de afaceri, diplomați, ambasadori străini, oameni de teatru stabiliți în alte țări, personalități politice, studenți, iubitori ai teatrului. La prima parte a spectacolului a participat președintele Ion Iliescu.

Valoarea a fost celebrată cu stil și fast, după un ceremonial constituit în timp ca o manifestare originală. Spectacolul, desfășurat în scenografia lui Marius Alexandru Dumitrescu și scenotehnica Stage Expert, într-o îmbinare bine orchestrată de imagini proiectate, prim-planuri, detalii și desfășurări *live*, a avut o ținută artistică remarcabilă. Armonios conceput de Cornel Todea, care a semnat, ca de fiecare dată, regia, s-a remarcat prin amplitudine, ritm, umor, desfășurând un cadru select, pe măsura caratelor care s-au perindat pe scenă.

Amfitrion scânteietor, parcă mai în vervă ca altă dată, mai motivat interior, Ion Caramitru a îmbinat cu nonșalanță, cuvântul potrivit cu improvizația spontană. La fel de inspirați, invitații săi au onorat sărbătoarea teatrului românesc cu emoție, spirit și nostalgie. Au evocat amintiri și au elogiat valoarea, cu farmecul lor inconfundabil, înmânând premii: Carmen Stănescu, Mihai Fotino, Irina Petrescu, Alice Georgescu, Florin Zamfirescu, Dragoș Buhagiar, Emilia Popescu; și diplomați străini: Jonathan Schetle, șeful delegației Comisiei Europene la București, și domnul Robin Haker, directorul pentru Europa al British Council, dând o certă distincție ceremoniei. Artiști români stabiliți acum în alte țări, creatori și șefi de școală au venit în țară anume pentru acest eveniment: Miruna Boruzescu din America, Ovidiu Schumacher din Germania, Rosita Cambos din Israel, Petrică Ionescu din Franța. O pleiadă de oameni care confirmă vigoarea și statutul artei românești sporind faima ei internațională.

Reîntors din Canada unde trăiește, joacă și montează, Septimiu Sever (înalt, voinic, triumfător, frumos), în spiritul artei omagiate, a sărutat scena, înainte de a-i înmâna Valeriei Seciu premiul pentru cea mai bună actriță.

Spectacolul a îmbinat participările devenite tradiționale, ca aceea a lui Johnny Răducanu – ca de obicei, plin de duh, ironie și autoironie, în amicală complicitate cu Ion Caramitru –, cu remarcabile prezențe noi, precum aceea a formației Brass Cvintet, care a interpretat muzica pe parcursul întregii seri. Secvențele de dans ale grupului *Passe-partout D.P.*, condus de Dan Puric, și trupa *Aeros*, proaspăt revenită dintr-un turneu glorios în America, au întinerit și au dinamizat desfășurarea. Momentul comic cel mai antrenant, acela realizat de Mihai Verbițchi și Gheorghe Simoncea, a „agățat” cu haz întâmplările săptămânii și necontenitele repetări ale lumii, prin excelenta înzestrare imitativă și parodistică a actorilor.

Premierea în sine s-a bizuit pe același mecanism serios, care a asigurat prestigiul și conținutul distincțiilor Galei, consolidate în timp, validate și râvnite prin depozitarea

Foto:
Andrei
Dumitru

Gheorghe ȘIMONCA (Radu Beligan)
Mihai VERBIȚCHI (Florin Piersic)

valorii incontestabile a fiecărui premiat, pe parcursul anilor. Premiile pentru întreaga activitate, cele anuale și cele speciale, cu ocazia ediției jubiliare a Galei, ca și premiul de excelență au fost bine cumpănite, ca de obicei, de senatul UNITER, căruia îi revine această misiune pe tot intervalul celor patru ani cât deține mandatul.

Premiile pentru întreaga activitate au revenit, anul acesta, criticului Margareta Bărbuță, martor și cronicar al fenomenului teatral românesc vreme de peste jumătate de veac; actriței Sanda Toma (care s-a reîntors, în fine, în teatru, pentru a juca), o apariție fermecătoare ce n-a pierdut nimic din drăgălășenia și feminitatea de odinioară; lui Alexandru Tocilescu, unul dintre cei mai interesanți regizori români, cu o mare vocație pentru comedie și satiră, autor în anii '80 al unui *Hamlet* de neuitat și, în anul 2000, al unei provocatoare *Scrisori pierdute*, intrate, de aceea, în dizgrație; actorului Costache Babii, de largă disponibilitate interpretativă, creator al unor roluri importante la Teatrul

„Sică Alexandrescu“ din Braşov; scenografului Vittorio Holtier, cu o creaţie de peste trei decenii, care i-a fixat un stil, un loc şi o filiaţie în teatrul românesc, prin activitatea didactică.

Regizorul Tompa Gabor, artist în plină forţă, care s-a impus prin montările sale de nivel internaţional, dar şi prin direcţia împărată Teatrului Maghiar din Cluj, pe care l-a propulsat după 1990 printre scenele remarcabile ale ţării, a fost distins cu premiul de excelenţă.

În această ediţie jubiliară, a zecea, Gala Premiilor UNITER şi-a deschis cupola, cuprinzând confrăţi din alte genuri, care dau profilul aparte teatrului românesc, prin diversitatea, culoarea, specificul lor: teatrul de revistă, teatrul de copii, teatrul de păpuşi şi marionete, arta circului. Au păşit pe podiumul laureaţilor, întâmpinaţi cu ropote de aplauze, Stela Popescu şi Alexandru Arşinel, cei mai buni actori de revistă (şi nu numai), înobilând reuniunea cu talentul, harul, popularitatea lor. Prin premiul special pentru spectacolul de circ, acordat lui Simion Avram, clovnul „Siminică“, a fost sărbătorită lumea mirifică a acrobaţilor, dresorilor, jonglerilor, a acelor artişti totali, către care a tins în permanenţă teatrul secolului XX. Premiul special pentru teatrul de păpuşi şi marionete a onorat activitatea de o viaţă a Brânduşei Zaiţa Silvestru, artistă care a însufleţit atâtea personaje ale Teatrului „Tândărică“, culegând elogii şi distincţii în ţară şi în străinătate, şi a învăţat câteva generaţii de păpuşari, după 1990.

Carierea unui artist de excepţie, Ion Lucian, talent polivalent, cu o voce şi o rostire inconfundabile, ale cărei creaţii au marcat date de seamă în istoria teatrului românesc, a fost înclinată cu premiul special pentru teatrul de copii, care i-a fost înmănat de succesorul său, Cornel Todea, directorul actual al Teatrului „Ion Creangă“.

Premiul pentru Cea mai bună piesă românească a anului 2001, program finanţat de Fundaţia Principesa Margareta a României (desfăşurarea concursului, premiul şi editarea piesei câştigătoare), i-a fost decernat lui Kinsces Elemer, pentru drama *Canarul* şi înmănat – ca la fiecare ediţie – de Altea Sa Regală. Din juriu au făcut parte Paul Cernat, critic literar, Sebastian Vlad Popa, critic teatral, Adrian Titieni, actor; director de program: Marian Popescu. Premiul British Council (surpriză, anul acesta) i-a revenit tinerei regizoare Alice Barb pentru montarea piesei *Cartofi prăjiţi cu orice* de dramaturgul englez Arnold Wesker.

Partea de suspans a evenimentului a fost generată de premiile a căror jurizare a fost în aceeaşi seară: pentru debut, critică, actorie, regie, scenografie, cel mai bun spectacol. După ce juriul de preselecţie alcătuit din criticii: Magdalena Boiangiu, Marina Constantinescu, Cristina Modreanu, Sebastian Vlad Popa, Dumitru Solomon a desemnat nominalizările, juriul final, compus din Dragoş Buhagiar, Irina Coroiu, Ion Bogdan Lefter, Valeriu Moisescu, Ovidiu Iuliu Moldovan, urma să decidă laureaţii, competiţia fiind foarte strânsă.

Cel mai remarcabil debut a fost considerat, pe bună dreptate, acela al tânărului Radu Apostol, pentru regia spectacolului *Acasă* după Ludmila Razumowskaia, realizat la Teatrul „Ion Creangă“ din Bucureşti (nominalizaţi fiind şi actriţa Luiza Cocora şi regizorul Sorin Militaru). La Teatrul Radiofonic, câştigător a fost Mihai Lungeanu, regizor al piesei *Provocare* de Doru Moţoc (preferat lui Dan Puican şi Gavril Pinte). La Teatrul TV – prezent în fine, în ultima vreme, la ore accesibile în programe – premiul i-a revenit lui Constantin Dicu pentru regia spectacolului ...*Escu de Tudor Muşatescu* (în competiţie cu Ion Gostin).

Aflată într-o companie redutabilă, aceea a lui Helmut Stürmer şi Lia Manţoc (care au semnat scenografia ultimelor spectacole ale lui Vlad Mugur la Cluj, *Hamlet* de Shakespeare şi *Aşa este (dacă vi se pare)* de Pirandello) şi a Elenei Dmitrakova (autoarea decorurilor şi costumelor spectacolului *Unchiul Vanea* la Bulandra), Adriana Grand a fost distinsă cu premiul pentru cea mai bună scenografie pentru spectacolele realizate la Teatrul „Csiky Gergely“ din Timişoara: *Călătorii cu dricul & Strategia porcului – Cu ochi de copil* de Raymond Cousse şi *Lecţia* de Eugen Ionescu.

Dintre cei nominalizați pentru critică teatrală, premiul i-a revenit lui Marian Popescu (concuranții fiind Dan C. Mihăilescu și Victor Scoradeț), autor în ultima vreme al unor consistente cărți de critică teatrală și editor productiv al *UNITEXT*.

Actrițele aflate în competiție anul acesta, mult diferite ca vârstă și genuri, au fost foarte tânăra Andreea Bibiri, o interpretă cu o disponibilitate histrionică ieșită din comun, Rodica Negrea, într-o revenire spectaculoasă după o penumbră de câțiva ani, și inepuizabila Valeria Seciu, uluitoare în doamna Berring din *Spirit* de M. Edson la Teatrul Mic din București. A câștigat Valeria Seciu, într-o formă excepțională, întinerită parcă și înnoită.

Bătălia cea mai strânsă a fost la Premiul pentru cel mai bun actor, unde s-au confruntat artiști de talia lui Horațiu Mălăele, Victor Rebengiuc și Marcel Iureș, în creații de vârf ale carierei lor: Vanea, respectiv, Serebriakov, din *Unchiul Vanea* de A.P. Cehov la Teatrul „Bulandra” și Bruscon din *Creatorul de teatru* de Thomas Bernhard, la Teatrul Act. Distincția i-a revenit lui Marcel Iureș, dar sentimentul tuturor a fost că, prin el, au fost premiați nu numai toți cei trei mari corifei, ci Actorul, în general.

Disputat între Alexander Hausvater (pentru regia spectacolului *Canibali* de George Tabori la Teatrul Dramatic „Radu Stanca” din Sibiu), Victor Ioan Frunză (pentru regia spectacolelor *Călătorii cu dricul* de Raymond Cousse și *Lección* de Ionescu la

Foto:
Andrei
Dumitru

Teatrul Maghiar „Csiky Gergely“ din Timișoara) și Yuri Kordonski (pentru regia spectacolului *Unchiul Vanea* de A.P. Cehov la Teatrul „Bulandra“), premiul pentru cea mai bună regie i-a fost acordat – cum era de așteptat – regizorului rus, rezident acum în Statele Unite. Scrisoarea sa de mulțumire și de apreciere a actorilor români, care i-au împlinit ideile a citit-o Mariana Mihuț (de neuitat în rolul doicei comic-autoritare a acelei lumi degradate).

Pentru cel mai bun spectacol au fost nominalizate montările: *Creatorul de teatru* de Thomas Bernhard, regia: Alexandru Dabija, Teatrul Act, București; *Unchiul Vanea* de A.P. Cehov, regia: Yuri Kordonski, Teatrul „Bulandra“, București; *Hamlet* de W. Shakespeare, regia: Vlad Mugur, Teatrul Național din Cluj. A câștigat *Hamlet*, ultim omagiu adus acestei opera summa a celui care a fost marele regizor Vlad Mugur.

Elogiu, celebrare, triumf, Gala Premiilor UNITER, ediția 2002, a pus în valoare, ca de fiecare dată, elita teatrului românesc, în ce are mai generos, mai înzestrat, mai remarcabil și a oferit publicului sentimentul sănătos al victoriei binelui, adevărului, dreptății, respectului, consubstanțiale sărbătoririi artei. Și omului, în general.

Echipa Televiziunii Române a conlucrat la reușita Galei cu toată profesionalitatea și dăruirea pe tot parcursul desfășurării, de la lansare la transmisia directă: Sorin Iacob (sonorizare, sunet), Doni Constantin și Irina Elekesz (regia muzicală), Gabriel Ghirion (regia tehnică), Doroteea Bârsoi (șef de producție), Lidia Danciu (ilustrația muzicală), Gimi Ignat și Paul Radu (regia de emisie), Ruxandra Țuchel (redactor coordonator), Daniela Ciolan (redactor), Cristian Nicolau și Anca Coloianu (directori de imagine), Luminița Dumitrescu (regia TV), Ioana Prodan (redactor șef al Departamentului Național de Televiziune), Doru Dumitrescu (director România 1).

Sponsori ai Galei Premiilor UNITER: MINOLTA, JIDVEI, ERICSSON, OMNIASIG, FUNDATIA PRINCIPESA MARGARETA A ROMÂNIEI, NET CONSULTING, STAGE EXPERT, BANCA COMERCIALĂ ROMÂNĂ, BANCA ROMÂNĂ PENTRU DEZVOLTARE, AVS, HOTEL MAJESTIC, EURO LINES TOURING, TURISTEA, INOX BUCUREȘTI, APULUM ALBA-IULIA.

GALA UNITER 2002

Premiile au fost acordate de către un juriu alcătuit din:

DRAGOȘ BUHAGIAR, scenograf
IRINA COROIU, critic de teatru și film
IOAN BOGDAN LEFTER, critic literar
VALERIU MOISESCU, regizor
OVIDIU IULIU MOLDOVAN, actor

Premiul pentru debut:

Radu Apostol – pentru regia spectacolului *Acasă* după Ludmila Razumovskaia, Teatrul „Ion Creangă“, București.

Premiul pentru Teatru radiofonic:

Provocare de Doru Moțoc, regia artistică Mihai Lungeanu.

Premiul pentru Teatrul TV:

...*Escu* de Tudor Mușatescu, regia artistică Constantin Dicu.

Premiul pentru cea mai bună scenografie:

Adriana Grand – pentru scenografia spectacolelor *Călătorii cu dricul* – *Strategia porcului* & *Cu ochi de copil* de Raymond Cousse și *Lecția* de Eugen Ionescu, Teatrul Maghiar „Csiky Gergely“, Timișoara.